

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XXXVI. De Religiosis domibus, ut Episcopo sint subjectæ. D. 9. S. 1. C. 2.
El. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

personas Ecclesiasticas, quia Ecclesiæ & Officio Divino in Choro sunt mancipatæ, quamvis non gaudeant privilegio Canonis, ut ait *Corr. Prax. Benef. l. 1. c. 5. n. 142.* De earum Exemptione à Jurisdictione Ordinarii vide *Wex in Ariadne p. 5. Dec. 1. casu 3.*

TITULUS XXXVI.

De Religiosis Domibus, ut Episcopo sint subjecta.

I. PER DOMOS RELIGIOSAS non tantum veniunt Ecclesiæ & Monasteria, sed etiam Hospitalia seu Xenodochia pro peregrinis, Nosocomia pro infirmis, Orphanotrophia pro pueris orphanis aliisque similia loca ad pium usum cum auctoritate Episcopi erecta; quæ sunt de jurisdictione Ordinarii, habentis super his fundatam in jure intentionem, nisi per præscriptionem aut privilegium Apostolicum exemptio legitime probetur, juxta C. 8. h. t. Econtra alia loca, estò ad honorem DEI aut pios usus, absque tamen auctoritate Episcopi, constructa, propriè Religiosa non sunt, nec gaudent privilegiis piorum locorum, sed pro arbitrio constructivum destrui vel alienari possunt.

2. Nihilominus juxta Trident. *sess. 22. de Ref. c. 8. & 25. c. 8.* Episcopi, cum tanquam Sedis Apost. Delegati sint omnium piarum dispositionum executores, possunt hospitalia aliáque pia loca ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumve usum instituta (etiá dictorum locorum cura ad laicos pertinet) visitare, de bonorum administratione cognoscere, & executionem Fundationis demandare, ac si proventus in dictis locis juxta Testatoris dispositionem erogari nequeant, in alium pium usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco & tempore utilior, cum duobus de Capitulo peritioribus per ipsum deligendis convertere. Notat tamen *Pirrh. h. t. n. 26.* Hospitalia aliáque loca pia sine auctoritate Episcopi constituta non subjacere illius visitationi ante mortem Fundatoris, sed solum post obitum illius, specialiter statuitur h. t.

3. I. In *Decret. c. 5.* „Monasteria virorum, quamdiu per Regulares remanere potuerint ordinata, non sunt ad sæculares Clericos transferenda; sed si Regulares defuerint, propter eorum defectum in eis sæculares Clerici poterunt ordinari. Et c. 9. Ne nimia Religionum diversitas gravem in Ecclesia

„DEI

DEI confusionem inducat, INNOC. III.
 „ in Concilio Lateran. graviter prohibet,
 „ ne quis de cætero novam inveniat Reli-
 „ gionem, inò unam de approbatis assu-
 „ mat. Similiter qui volunt Religiosam
 „ domum de novo firmare, Regulam
 „ & Institutionem unam de approbatis ac-
 „ cipiant. Unde licet ante Concilium La-
 „ teran. Episcopi potuerint novas Religio-
 „ nes approbare; hodie tamen hæc appro-
 „ batio soli Rom. Pontifici est reservata,
 „ quanquam Episcopi adhuc possint pro
 „ sacro Cœtu post assumptum certum Or-
 „ dinem approbare specialem modum vi-
 „ vendi, ut patet in Capucinessis, quarum
 „ modus vivendi, assumpto tertio Ordine
 „ S. FRANCISCI de Pœnitentia nuncupato, ab
 „ Episcopis duntaxat est approbatus. His
 „ consonat

4. II. In 6. *h. t. c. un.* „ In quo GREGORIUS
 „ X. in Concilio Lugdunensi districtius
 „ inhibet, ne quis de cætero novum Or-
 „ dinem aut Religionem adinveniat, vel
 „ habitum novæ Religionis assumat; &
 „ Ordines Mendicantium post Concilium
 „ Lateran. adinventos nec à Sede Apost.
 „ confirmatos revocat. Hæc tamen Con-
 „ stit. ad Ordines Prædicatorum & Mino-
 „ rum (quos evidens Ecclesiæ utilitas per-
 „ hibet approbatos) non extenditur; nec

482 LIBER III. TITULUS XXXVI.
ad eos, quorum institutio Concilium La-
teran. præcessit. Et hinc URBANUS VIII.
anno 1630. abrogavit Congregationem
quarundam mulierum in communi vi-
ventium, quæ vulgò *Jesuiteſſæ* vocaban-
tur, quia institutum S. J. sine approbatio-
ne Sedis Apost. æmulari præsumebant.

5. III. In *Clement. c. 1. h. t.*, CLEMENS V.
„ statum Beguinarum, quæ nulli promit-
„ tebant Obedientiam, nec propriis renun-
„ tiabant, nullam Regulam approbatam
„ profitentes, & Religiosis quibusdam pro
„ speciali affectu ad illos obedirent, pro-
„ pter varios ipsarum errores & multo-
„ rum deceptiones perpetuò prohibet &
„ abolet. Per quod tamen Pontifex non
„ intendit prohibere, quin fideles aliquæ
„ mulieres in suis hospitiiis pœnitentiam
„ agere volentes Domino deservire licite
„ valeant. Et C. *Quia contingit 2.* Quæ ad
„ certum usum largitione sunt destinata
„ fidelium, ad illum debeant, non ad
„ alium (salvâ quidem Sedis Apost. aucto-
„ ritate) converti. Verùm quia *Trident.*
sess. 22. de Ref. c. 6. dicit: In commutatio-
nibus ultimarum Voluntatum, quæ non
nisi ex justa & necessaria causa fieri de-
bent, Episcopi tanquam Delegati Sedis
Apost. summarie & extrajudicialiter co-
gnoscant, nihil in precibus tacitâ veritate
vel

vel suggestâ fallitate fuisse narratum, priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur. Ex quo infert communis sententia, posse Episcopum ex justa & necessaria causa pias defunctorum voluntates in alium pium usum commutare, v. g. si Testator reliquit Ecclesiæ annuatim viginti pro Anniversario, & Ecclesia indigeat reparatione, quæ aliunde haberi non possit, posse propter Episcopiam ad tempus applicari reparationi; si Sacellum non possit construi, ubi voluit Testator, potest Episcopus facere, ut construatur alibi; si Legatum sit factum ad ornamenta, quibus Ecclesia non ita indiget, potest converti ad usum magis necessarium, v. g. ad salarium Rectoris, &c. ut notat *Lacr. L. 4. n. 848.* *An autem possit Episcopus cum consensu Patronorum pro una vel altera vice derogare qualitatibus in Fundatione Beneficii appositis?* Disputant DD. apud *Lac. n. 840.*

7. IV. In *Extrav. JOANNIS XXII. h. t. c. un.* „Pontifex damnat Fraticellos sive „Fratres de paupere vita, Bizochos sive „Beguinus vocatos, habitum novæ Religionis assumentes, & Regulam S. Francisci ad litteram se observare fingentes, „(etsi sub Obedientia Ordinis Minorum non vivant) ex prætenso privilegio

„COELESTINI V. vel concessione Episco-
 „porum, vel denique sub velamine tertii
 „Ordinis S. Francisci pœnitentium voca-
 „to statum suum palliantes; quem propter
 „varios errores, Fidelium scandalum,
 „aliorum Ordinum opprobrium penitus
 „revocat, ac perpetuò prohibet sub pœna
 „excommunicationis. Hæreses Beguino-
 „rum & Beguinarum, quæ ignoto Auctore
 „cœperunt in Germania inferiore, recenset
 „Sannig *Prologo in Scholam Controvers.*
art. 15. Inter cætera docuerunt: Perfectionem
 „Evangelicam postulare, ut nullus ali-
 „quid in communi vel particulari possi-
 „deat; hominem in hac vita ad tantam posse
 „pervenire perfectionem, ut impotens ad
 „peccandum evadat, nec sit subjectus ulli
 „potestati humanæ Ecclesiasticæ vel sæcu-
 „lari; dare mulieri osculum contra naturæ
 „inclinationem esse mortale; ad sedandam
 „libidinem coitum cum quacunque fœmi-
 „na esse licitum &c. Et hinc licet exterius
 „Religiosissimi apparerent, in suis tamen
 „secretis latibulis omne genus flagitiorum
 „exercebant.

7. V. In *Extrav. comm. b. t. c. un.* Idem
 „JOANNES XXII. „Ne innocentes ad paria
 „cum nocentibus judicentur, mulieres
 „vulgò Beguinas vocatas, quæ in paren-
 „tum aut suis aut aliis domibus in simul

habitans, & vitam ducunt honestam ac
 piam, sub Episcoporum ac Parochorum
 obedientia, neque de erroribus aliisque
 periculosis attentatis suspectæ sunt, de-
 clarat sub Constitutione CLEMENTIS V.
 supra, quâ statum Beguinarum abolet,
 non includi. Unde status Beguinarum
 in Belgio, aut mulierum inculpabilium,
 si in communi viventes DEO fideliter fa-
 mulentur, ab Ecclesia non reprobatur,
 licet non instar alicujus Religiosi Ordinis
 approbetur, prout *Tit. præc.* de Cano-
 nensis sæcularibus dictum.

TITULUS XXXVII.

*De Capellis Monachorum & aliorum
 Religiosorum.*

I. PER CAPELLAS h. t. non veniunt Orato-
 ria seu sacræ ædiculæ intra vel extra
 templum constructæ; sed Ecclesiæ Pa-
 rochiales, quæ (dummodo non sint Col-
 legiatæ) possunt incorporari Monaste-
 rio, vel *quòd temporalia tantum*, v. g.
 Decimas aliòsque proventus cum jure
 præsentandi Clericum idoneum, assigna-
 tâ ei congruâ portione sustentationis;
 vel *Pleno Jure*, ut etiam cura anima-
 rum in Monasterium sit translata, ita
 ut in tali Parochia Rector Principalis